

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců Mgr. Lubora Veselého a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci žalobce: **Jan H.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Václavem Láskou, advokátem se sídlem Praha 6, Neherovská 22/1921, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o 655.000,- Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. ledna 2012, č.j. 15 C 203/2011-44,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku **mění** jen tak, že se zamítá žaloba co do úroku z prodlení za dobu od 30.6.2011 do 13.7.2011, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku **mění** jen tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci dalších 24.500,- Kč se 7,75 % úrokem z prodlení od 14.7.2011 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 32.904,- Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 22.644,- Kč, to vše do patnácti dnů právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Václava Lásky.

Odůvodnění

Uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 40.000,- Kč s úrokem z prodlení 7,75 % od 30.6.2011 do zaplacení, zamítl žalobu co do částky 615.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % od 30.6.2011 do zaplacení a zavázal žalovaného k náhradě nákladů řízení žalobci ve výši 18.000,- Kč.

Vycházel ze zjištění, že žalobce byl stíhán za trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku, od 1.12.2008 do 12.1.2009 byl ve vazbě, 22.4.2009 na něho byla podána obžaloba, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 19.10.2009 byl zproštěn obžaloby, tento rozsudek byl po odvolání státního zástupce Městským soudem v Praze zrušen a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 12.4.2010, který nabyl právní moci 20.8.2010, byl žalobce opět obžaloby zproštěn. V průběhu trestního stíhání byl žalobce propuštěn ze služebního poměru u Policie České republiky. Dne 13.1.2011 žalobce uplatnil u žalovaného nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jeho žádosti žalovaný částečně vyhověl a poskytl žalobci zadostiučinění ve výši 20.000,- Kč za nezákonné rozhodnutí a 40.000,- Kč za vykonanou vazbu. Po právní stránce soud I. stupně poukázal na příslušná ustanovení zákona č. 82/98 Sb. a konstatoval, že trestní stíhání znamenalo zásadní zásah do života žalobce, který na dva roky ztratil svou pozici i jistotu společenské prestiže, silně se projevilo i v psychické rovině, což vyplývá ze závěrů znaleckého posudku předloženého žalobcem. Soud I. stupně dále zdůraznil, že žalobci hrozil v rámci trestního stíhání trest odnětí svobody až na osm let, a s ohledem na uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že celková částka, která je schopna odčinit zásah do osobnostní sféry žalobce je 60.000,- Kč (7.500,- Kč za každý hrozící rok odnětí svobody). Jelikož žalovaný z titulu nezákonně vedeného trestního stíhání již žalobci poskytl odškodnění 20.000,- Kč, přísluší žalobci další částka 40.000,- Kč. K nemajetkové újmě za vykonanou vazbu soud I. stupně uvedl, že žalobce strávil ve vazbě celkem čtyřicet dní, a to včetně vánočních svátků, a s poukazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva uzavřel, že přiměřeným odškodněním je částka 1.000,- Kč za den vazby. S ohledem na skutečnost, že žalovaný z titulu vykonané vazby již žalobce odškodnil částkou 40.000,- Kč, žalobci již žádné další plnění nepřisluší. Veden výše uvedenými závěry soud I. stupně vyhověl žalobě co do částky 40.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 30.6.2011 do zaplacení, ve zbytku žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 o.s.ř. a přiznal žalobci právo na náhradu nákladů právního zastoupení.

Rozsudek napadli odvoláním oba účastníci.

Žalobce namítal, že samotné trestní stíhání sice nebylo nepřiměřeně dlouhé, vinou státního zástupce však došlo k jeho zbytečnému prodloužení o odvolací a následné další nalézací řízení, nezákonnost trestního stíhání nebyla způsobena neúmyslnou chybou orgánů činných v trestním řízení, ale naopak úmyslným nezákonným jednáním pracovníků Inspekce

Ministerstva vnitra, kteří prováděli sledování žalobce několik měsíců za využití veškeré záznamové techniky, a přesto obvinění postavili výhradně na výpovědích čtyř osob, při jejichž získávání postupovali nezákonně s použitím nátlaku. Zdůraznil rovněž, že před zahájením trestního stíhání byl zcela bezúhonnou osobou, nikdy se nedopustil žádného protiprávního jednání ani jiného pochybení. Poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR k otázce odškodnění ze vazby a uvedl, že po dobu trestního stíhání mu byla odňata možnost vykonávat zaměstnání, kterému se věnoval vzorně dvacet let, utrpěl újmu na pověsti a osobním respektu, v průběhu trestního řízení ukončil i půlroční vztah se svou přítelkyní, zkomplikovaly se i jeho vztahy k rodičům, byla mu rovněž způsobena značná škoda na zdraví. Vazba na něho bylo uvalena proto, aby neovlivňoval případné svědky, avšak v průběhu jeho vazby se pracovníci Inspekce Ministerstva vnitra sami dopouštěli nezákonného nátlaku na tyto svědky. Státní zástupce měl možnost nezákonné trestní stíhání ukončit již při prvním nalézacím řízení, místo toho se však odvolal a tím řízení zbytečně prodloužil. Závěrem vyslovil nesouhlas s tím, že mu v rámci rozhodnutí o nákladech řízení nebyly přiznány náklady vzniklé v souvislosti s vypracováním znaleckého posudku z oboru psychiatrie, a navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil, žalobě zcela vyhověl a přiznal mu plnou náhradu nákladů řízení.

Žalovaný namítal, že soud I. stupně pouze mechanicky zohlednil výši trestu hrozícího žalobci, nesouhlasil s tím, že by samotná příslušnost žalobce k Policii ČR bez dalšího znamenala zvýšenou míru společenské prestiže, zdůraznil, že samotné trestní stíhání probíhalo bez průtahů, a nesouhlasil ani s úvahou soudu I. stupně o prodloužení žalovaného s plněním. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.

Odvolací soud v souladu s § 213 odst. 2 o.s.ř. částečně zopakoval dokazování znaleckým posudkem z oboru psychiatrie předloženým žalovaným a rozhodnutími soudu I. stupně a odvolacího soudu v trestním řízení, které bylo proti žalobci vedeno, poté přezkoumal z podnětu obou odvolání napadený rozsudek i řízení předcházející jeho vyhlášení podle § 212 a § 212a o.s.ř. a shledal odvolání částečně důvodnými.

Žalobce se domáhá přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nezákonného trestního stíhání a vykonané vazby. V řízení bylo prokázáno (a není ani sporné), že žalobce byl stíhán pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatků, byla na něm vykonána vazba, pravomocným rozhodnutím soudu byl obžaloby zproštěn. Žalobci tedy přísluší nárok na zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle § 31a odst. 1, 2 ve spojení s § 7, § 8 a § 9 zák. č. 82/98 Sb., neboť s ohledem na konečné zprošťující rozhodnutí je třeba na usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce hledět jako na nezákonné rozhodnutí, v průběhu trestního stíhání rovněž na žalobci byla vykonána vazba. V daném případě není dostačující samotné konstatování porušení práva, neboť trestní stíhání podstatným způsobem zasáhlo do všech sfér života žalobce. Žalobce byl příslušníkem Policie ČR a v souvislosti se stíháním byl ze služebního poměru propuštěn, čímž mu po dobu trestního stíhání bylo znemožněno zaměstnání, které do té doby mnoho let vykonával. Do doby zahájení trestního stíhání byl žalobce bezúhonnou osobou, míra zásahu do jeho osobnosti je zvýšena tím, že coby příslušník Policie ČR byl stíhán pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku, což nepochybně mělo negativní vliv na vnímání jeho osoby ze strany příbuzných, známých i kolegů v zaměstnání. Trestní stíhání se negativně projevilo i na jeho psychice, což vyplývá i ze závěrů znaleckého posudku z oboru psychiatrie předloženého žalobcem, žalobce ukončil vztah se svou přítelkyní, trestní stíhání velmi negativně nesli i jeho rodiče. Na druhé straně je třeba konstatovat, že samotné trestní stíhání netrvalo nepřiměřeně dlouhou dobu, žalobce byl zproštěn obžaloby z důvodu, že

nebylo prokázáno, že se stal skutek (skutky), pro nějž byl stíhán, k tomuto závěru dospěl soud I. stupně s ohledem na zásadu in dubio pro reo, správnost jeho úvah potvrdil i odvolací soud. Soudy obou stupňů rovněž shledaly pochybení v činnosti příslušníků Inspekce Ministerstva vnitra, kteří nevhodným způsobem působili na některé svědky, tento postup sice nelze považovat za zákonný, není však možné přijmout ani tvrzení žalobce, že by se tyto příslušníci dopouštěli trestněprávního jednání či že by se svědky snažili výhrůzkami přimět ke lživému svědectví. Žalobce se tedy nestal obětí nějakého spiknutí či zvláště příslušníků Inspekce Ministerstva vnitra, státnímu zástupci pak nelze vytýkat podání odvolání proti původnímu zprošťujícímu rozsudku za stavu, kdy toto odvolání bylo odvolacím soudem shledáno důvodným.

Při hodnocení dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry stíhaného je třeba zohlednit i hrozící výši trestu, v daném případě žalobci hrozil trest odnětí svobody v trvání až osm let. Poukazuje-li žalobce na skutečnost, že mu v důsledku trestního stíhání byla způsobena i značná škoda na zdraví, nelze než zdůraznit, že sám žalobce učinil předmětem tohoto řízení pouze zadostiučinění za nemajetkovou újmu a nikoli náhradu škody na zdraví. Po zvážení všech výše uvedených skutečností dospěl odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně k závěru, že zásah do osobnostní sféry žalobce nezákonným trestním stíháním je způsobitelná odčinit celková částka 60.000,- Kč, z níž žalovaný již před zahájením řízení žalobci dobrovolně poskytl 20.000,- Kč.

Při určení výše zadostiučinění za vykonanou vazbu odvolací soud vycházel z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 11.1.2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, které obsahuje podrobný návod, jak v obdobných věcech postupovat. V případě žalobce je třeba zdůraznit, že byl vzat do vazby jako příslušník Policie ČR, což nepochybně představuje ztížené postavení ve vztahu k ostatním vazebně stíhaným osobám, ve vazbě strávil rovněž období vánočních svátků, kdy omezení na osobní svobodě prožíval zvláště intenzivně, žalobce byl navíc dosud bezúhonnou osobou, bez významu pak není ani skutečnost, že důvodem vazby byla obava z možného ovlivňování svědků žalobcem, v době jejího trvání pak paradoxně došlo naopak k působení na svědka ze strany příslušníků Inspekce Ministerstva vnitra. S ohledem na tyto skutečnosti dospěl odvolací soud k závěru, že odpovídajícím odškodněním za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku vazby je částka 1.500,- Kč za jeden den vazby coby horní hranice rozmezí stanoveného ve shora uvedeném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR. Odvolací soud neshledal žádné další mimořádné skutečnosti, které by odůvodňovaly přiznat odškodnění jdoucí až nad tuto hranici. V řízení bylo prokázáno (a není ani sporné), že na žalobci byla vykonána vazba v době od 1.12.2008 do 12.1.2009, tedy v délce 43 (nikoli 40) dnů, při částce 1.500,- Kč za jeden den žalobci přísluší odškodnění v celkové výši 64.500,- Kč, poskytl-li žalovaný z tohoto titulu dobrovolně částku 40.000,- Kč, zbývá k celkovému uspokojení nároku ještě dalších 24.500,- Kč.

Pro určení prodlení žalovaného s plněním není podstatné, kdy žalovaný vyjádřil své konečné stanovisko k požadavku žalobce, je třeba vycházet z ustanovení § 15 zák. č. 82/98 Sb., v němž je stanovena lhůta šesti měsíců od uplatnění nároku. Uplatnil-li žalobce svůj nárok u žalovaného dne 13.1.2011, měl žalovaný plnit nejpozději 13.7.2011 a do prodlení se dostal 14.7.2011, až od tohoto dne přísluší žalobci nárok na úrok z prodlení.

Z výše uvedených důvodů odvolací soud podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil napadený rozsudek jen tak, že zamítl žalobu co do úroku z prodlení z částky 40.000,- Kč od 30.6.2011 do 13.7.2011 a že vyhověl žalobě co do dalších 24.500,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 14.7.2011 do zaplacení, jinak jej potvrdil podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný. V souladu

s § 160 odst. 1 věta druhá o.s.ř. odvolací soud stanovil lhůtu k plnění patnáct dnů od právní moci rozsudku s ohledem na administrativní komplikace při vyplácení prostředků ze státního rozpočtu, určením této lhůty nedochází k žádnému poškození žalobce.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o.s.ř.) bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř., neboť žalobce sice neměl ve věci plný úspěch, avšak rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Při určení výše odměny advokáta vycházel odvolací soud z částky přiznané (64.500,- Kč), neboť celkový požadavek žalobce byl značně nepřiměřený. Na rozdíl od soudu I. stupně přiznal odvolací soud žalobci rovněž náklady ve výši 9.900,- Kč vzniklé v souvislosti se znaleckým posudkem, který žalobce v průběhu řízení předložil. Tento posudek z oboru psychiatrie byl žalobcem vyžádán k prokázání jeho tvrzení, soud I. stupně i odvolací soud jeho závěry při svém rozhodování zohlednil, a částka za tento posudek žalobcem zaplacená proto je nákladem potřebným k účelnému uplatňování práva žalobcem. Vedle tohoto nákladu vznikly žalobci náklady právního zastoupení, v řízení před soudem I. stupně jde o odměnu advokáta 18.270,- Kč (§ 3 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve znění účinném do 29.2.2012), tři paušály po 300,- Kč (§ 13 odst. 1, 3 vyhl. č. 177/96 Sb.) a daň z přidané hodnoty 3.834,- Kč (20 % ze základu 19.170,- Kč) podle § 137 o.s.ř. V odvolacím řízení tvoří náklady právního zastoupení žalobce odměna advokáta 18.270,- Kč, dva paušály po 300,- Kč a daň z přidané hodnoty 3.774,- Kč (20 % ze základu 18.870,- Kč) podle shodných ustanovení.

P o u ě n í : Proti výrokům tohoto rozsudku, jimiž byl rozsudek soudu I. stupně částečně změněn, a proti výroku, jímž byl rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku potvrzen, dovolání **není** přípustné, proti výroku, jímž byl rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku částečně potvrzen, dovolání **není** přípustné, **ledaže** by dovolací soud dospěl na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně k závěru, že napadený rozsudek má v tomto výroku po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 12. dubna 2012

JUDr. Irena Nosková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kolářová Lenka